

การออกแบบที่สากลและเป็นธรรม (Universal Design)

การเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวก

(Accessible facilities)

การเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จริงจาก สิ่งอำนวยความสะดวก บริการในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ โครงสร้างพื้นฐานบริการขนส่ง หรือ บริการ สาธารณะตลอดจนสวัสดิการ รวมถึงการเข้าถึง ข้อมูลข่าวสาร

ปัญหาและอุปสรรคการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวก

1. อุปสรรคทางด้านกายภาพแวดล้อมคือ อาคาร สถานที่ ระบบขนส่งสาธารณะ
2. อุปสรรคทางด้านทัศนคติคือ ความเชื่อ ค่านิยมเกี่ยวกับคนพิการ ความคิดเหมารวม การตีตราว่าคนพิการเหมือนกันหมด
3. อุปสรรคทางด้านข้อมูลข่าวสาร สื่อสารสนเทศ และการสื่อสารที่รวมถึงภาษาต่าง ๆ ที่ไม่ใช่ภาษาพูดและเขียน
4. อุปสรรคทางด้านกฎระเบียบ กฎเกณฑ์ กฎหมายที่กีดกันเลือกปฏิบัติ

ปัญหาและอุปสรรคที่คนพิการต้องพบในชีวิตประจำวัน

การเข้าถึงตัวอาคาร สถานที่

บันไดแค่มาก็ขึ้น
คนพิการก็ใช้ไม่ได้

การยกขึ้นลงคงไม่ใช่วิธีแก้ปัญหา

ทางลาดชันมากขนาดนี้จะขึ้นได้อย่างไร

ปัญหาและอุปสรรคที่คนพิการต้อง พบในชีวิตประจำวัน

วิธีการแก้ปัญหา 1

ทางลาดชั่วคราวที่
ประเทศอินเดีย

ทางลาดขึ้นตึกสองชั้นที่
ประเทศฟิลิปปินส์

ปัญหาและอุปสรรคที่คนพิการต้อง พบในชีวิตประจำวัน

วิธีการแก้ปัญหา 2

ทางลาดขึ้นกระเช้าลอยฟ้า
ที่ประเทศอังกฤษ

กระเช้าลอยฟ้าที่คนพิการไม่น่าจะขึ้นได้

ปัญหาและอุปสรรคที่คนพิการต้องพบในชีวิตประจำวัน

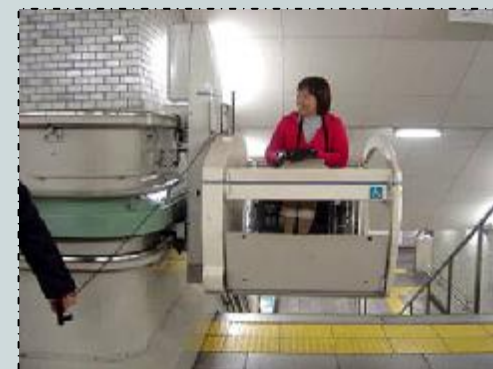
วิธีการแก้ปัญหา 3

บันไดเลื่อนแบบปรับพิเศษ
(ต่อบันได 3 ชั้นเข้าด้วยกัน)
ที่ประเทศญี่ปุ่น

กระเช้าเลื่อนขึ้นบันได

ปัญหาและอุปสรรคที่คนพิการต้อง พบในชีวิตประจำวัน

ห้องน้ำ

ทางเข้าออกห้องน้ำมีการยกพื้น
หรือมีขั้นบันได ห้องน้ำแคบเกินไป
และไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวก
เช่นราวจับ

ปัญหาและอุปสรรคที่คนพิการต้องพบ ในชีวิตประจำวัน

วิธีการแก้ปัญหา 1

ห้องน้ำที่กว้างขึ้น
มีราวจับสำหรับป้องกัน
การหกล้มเสียหลักในห้องน้ำ
นอกจากจะมีประโยชน์สำหรับคนพิการ
แล้ว
ยังมีประโยชน์สำหรับผู้สูงอายุ
หรือคนที่มีสุขภาพไม่แข็งแรงด้วย

ปัญหาและอุปสรรคที่คนพิการต้องพบในชีวิตประจำวัน

การเดินทางและการขนส่ง

สถานีรถไฟฟ้าที่ไม่มีลิฟท์

รถเมล์ที่คนพิการขึ้นไม่ได้
และรถแท็กซี่ที่แม้จะเป็นตัวเลือกที่ดีที่สุดแต่บางครั้งก็ไม่รับคนพิการและต้องเสียค่าเดินทางมาก

สถานีรถไฟฟ้าไม่มีที่ล็อก
รถวีลแชร์และไม่มีที่เฉพาะสำหรับคนพิการ (คนไม่พิการสามารถใช้ได้ถ้าว่าง)

ปัญหาและอุปสรรคที่คนพิการต้อง พบในชีวิตประจำวัน

วิธีการแก้ปัญหา 1

รถตู้แบบมี
ลิฟท์

สถานีรถไฟฟ้าที่มี
ลิฟท์

Low-floor bus ที่มีทางลาด
ซ้อนใต้ตัวรถบริเวณประตูรถ
สามารถดึงเข้า-ออกได้ ที่
ลอนดอน

ทางลาดสำหรับขึ้นรถ

ปัญหาและอุปสรรคที่คนพิการต้องพบในชีวิตประจำวัน

วิธีการแก้ปัญหา 2

มีป้ายบอกเพื่อให้ทราบว่าพื้นที่สำหรับคนพิการ เช่น ป้ายนี้บอกว่า ควรให้คนพิการได้ใช้ก่อน

ป้ายนี้บอกว่า ควรเลียงพื้นที่นี้ไว้สำหรับผู้โดยสารที่นั่งรถวีลแชร์

ปัญหาและอุปสรรคที่คนพิการต้อง พบในชีวิตประจำวัน

ทางเท้าไม่เป็นระเบียบ

ทางเท้าที่มีสิ่งเกะกะกีดขวาง คับแคบ
มีพ่อค้าแม่ค้าวางของขาย ไม่เป็น
ระเบียบ
บางแห่งไม่มีทางลาด

ปัญหาและอุปสรรคที่คนพิการต้องพบในชีวิตประจำวัน

วิธีการแก้ปัญหา 1

ทางเท้ายกพื้นเตี้ย ๆ จากพื้นถนน ไม่มีสิ่งกีดขวางที่ประเทศอังกฤษ

ทางเท้ายกพื้นเตี้ย ๆ จากพื้นถนน มีรั้วกั้นที่ประเทศญี่ปุ่น

พื้นถนนและทางเท้าที่ไม่ต่างระดับกันเกินไป

ปัญหาและอุปสรรคที่คนพิการต้อง พบในชีวิตประจำวัน

การข้ามถนน

ถนนที่ไม่มีทางข้ามสำหรับคนพิการ ส่วนมาก
มีเกาะกลางถนน ทำให้ข้ามไม่ได้

ปัญหาและอุปสรรคที่คนพิการต้อง พบในชีวิตประจำวัน

วิธีการแก้ปัญหา 1

ที่สำหรับข้ามถนนของคน
พิการในประเทศอังกฤษ มี
ปุ่มสำหรับกดให้สัญญาณ
รถหยุด

ทางม้าลายขนาดใหญ่
สำหรับข้ามถนนใน
ประเทศญี่ปุ่น

ปัญหาและอุปสรรคที่คนพิการต้องพบในชีวิตประจำวัน

ตู้เอทีเอ็ม ตู้โทรศัพท์

ตู้เอทีเอ็มที่สูงเกินไปและส่วนมากมีชั้นบันได

โทรศัพท์สาธารณะที่สูงมากเกินไปหรือตู้แคบมาก ไม่สามารถเข้าได้

ปัญหาและอุปสรรคที่คนพิการต้อง พบในชีวิตประจำวัน

วิธีการแก้ปัญหา 1

ตู้โทรศัพท์สาธารณะหรือตู้เอทีเอ็มควรมีความสูง
พอประมาณ และไม่ควรมีชั้นบันได

ปัญหาและอุปสรรคที่คนพิการต้อง พบในชีวิตประจำวัน

เบรลล์บ็อกบนทางเท้า

เบรลล์บ็อกซ์ที่ทรุดโทรม พื้นทางเท้าขรุขระมากเกินไป ทำให้
คนตาบอดไม่สามารถแยกแยะได้ว่าอันไหนคือทางเท้าอัน
ไหนคือเบรลล์บ็อกซ์

ปัญหาและอุปสรรคที่คนพิการต้อง พบในชีวิตประจำวัน

วิธีการแก้ปัญหา 1

พื้นทางเท้าที่เรียบสะอาด ไม่ขรุขระ มีเบรลล์บล็อกซ์
ต่อเนื่องและมีผิวสัมผัสที่สามารถแยกแยะได้ชัดเจน

การออกแบบที่เป็นสากล (Universal Design)

คือการออกแบบให้ทุกคนในสังคมสามารถใช้งานได้อย่าง
อิสระร่วมกันโดยไม่มีกลุ่มใดถูกแบ่งแยก และกีดกันออกไป
หลักเกณฑ์สำคัญอยู่ที่การสร้างความปลอดภัย (safety)
การอำนวยความสะดวกต่อคนพิการ ผู้สูงอายุ
(accessibility) การใช้งาน (usability) และความเหมาะสม
ด้านการลงทุน (affordability)

Universal Design

๑. ทุกคนใช้ได้อย่างเท่าเทียมกัน
๒. ปรับเปลี่ยนได้
๓. ใช้ได้โดยสัญชาตญาณ ไม่ยุ่งยาก
๔. เห็นได้ชัดเจน
๕. ทนทาน
๖. เบาแรง
๗. ขนาด และว่างสามารถเข้าถึงและใช้ได้โดยสะดวก
๘. ราคาไม่แพง
๙. สวยงาม และปลอดภัย

ตัวอย่าง Universal Design

ขวดแชมพูกับครีมนวด ทำตำหนิให้ต่างกันโดยรู้ได้จาก
ทำจุดสัมผัส เพราะนึกถึงคนใช้เวลาสระผมแล้วมองไม่
เห็น ถ้าจับแล้วรู้ว่าขวดไหนแชมพู ขวดไหนครีมนวดก็จะ
ใช้ได้ง่ายขึ้น

ขวดเครื่องต้นที่มีที่จับ

ตัวอย่าง Universal Design

บัตร โทรศัพท์ มีรอย
ตัดเว้าเพื่อให้คนตา
บอดสัมผัสรู้ว่า
จะต้องใส่ข้างไหนเข้า
ไปในเครื่อง

Plastic wrap กับ
อะลูมิเนียมฟรอยด์ที่
กล่องจะมีประทับนูนไว้
เพื่อให้คนตาบอดสัมผัส
แล้วจะรู้

รอยตัดเว้าเพื่อให้คน
ตาบอดสัมผัสแล้วรู้ว่านี่
เป็นนม

ตัวอย่าง Universal Design

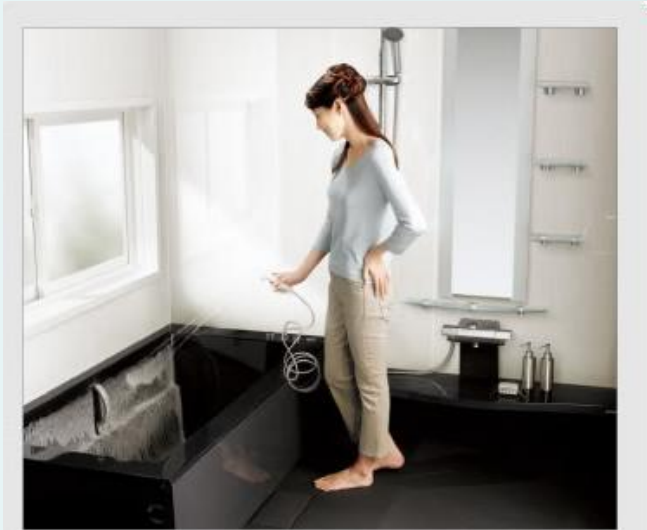
บ้านที่มีการออกแบบที่
สากลและเป็นธรรม

ที่มา. จาก:

http://www.sanantonio.gov/ada/UD_Housing_Ordinance.asp?res=1024&ver=true

ตัวอย่าง Universal Design

อ่างอาบน้ำทำความสะอาด
สะอาด

วัสดุทำพื้นห้อง
อาบน้ำเวลาเปียกน้ำ
ไม่ลื่น และแห้งเร็ว

ฝักบัวปรับระดับได้

ที่มา. จาก: <http://hayashikisara.exteen.com/20090802/universal-design-50-4>

ตัวอย่าง Universal Design

เคาท์เตอร์ที่มีระดับความสูง
สำหรับรับเรื่องคนนั่ง
รถเข็น

ชั้นวางของ วางผ้าเช็ดตัว
ที่แขวนเสื้อผ้า ที่มีระดับ
ความสูงไม่สูงมาก

ตัวอย่าง Universal Design

ประตูสามารถเอาแขนหรือตัวผลัก
ออกไปได้เลย กุญแจก็เป็นแบบใช้
เซ็นเซอร์ทาบ และมักจะมีเก้าอี้เอนลงมา
ได้ไว้นั่งใส่รองเท้าด้วย

ประตูที่ตาแมวหลายระดับและมีที่จับ
ประตูแบบคันโยก

Source from: <http://hayashikisara.exteen.com/20090802/universal-design-50-4>

ตัวอย่าง Universal Design

ตารางรถไฟ แยกสายรถไฟและขบวนรถไฟ ใช้สีและตัวเลข เพื่อให้เข้าใจง่าย

ที่มา. จาก: <http://hayashikisara.exteen.com/20090802/universal-design-50-4>

ตัวอย่าง Universal Design

ช่องประตูทางเข้า รถไฟหรือห้างสรรพสินค้า จะมี
ช่องที่กว้างสำหรับให้รถเข็นเข้า

ตัวอย่าง Universal Design

ตู้โทรศัพท์

ที่มา. จาก: <http://hayashikisara.exteen.com/20090802/universal-design-50-4>

ตัวอย่าง Universal Design

แผนที่และตู้โทรศัพท์ที่ออกแบบให้
ผู้ใช้เข้าถึงได้มากที่สุด

ที่มา. จาก: <http://hayashikisara.exteen.com/20090802/universal-design-50-4>

ตัวอย่าง Universal Design

ลิฟท์ที่มีเสียง และตัวอักษร Braille สำหรับคนตาบอด

ที่มา. จาก: <http://hayashikisara.exteen.com/20090802/universal-design-50-4>

ตัวอย่าง Universal Design

สระว่ายน้ำที่พยายามออกแบบให้เอื้อกับคนทุกกลุ่มโดยเฉพาะคนพิการที่ใช้รถเข็น

Source from: <http://hayashikisara.exteen.com/20090802/universal-design-50-4>

ตัวอย่าง Universal Design

ที่จอดรถคนพิการ จะมีช่องสำหรับจอดรถที่เผื่อพื้นที่ไว้
สำหรับคนพิการขึ้นลงระหว่างรถเข็นกับรถ

ที่มา. จาก : <http://hayashikisara.exteen.com/20090802/universal-design-50-4>

ตัวอย่าง Universal Design

เก้าอี้รถเข็นตาม ที่สาธารณะบางที่มีการออกแบบให้มีหลายระดับ เพื่อให้คนที่มีความสูงต่างกันเลือกนั่งได้ตามความสูงที่เหมาะสมกับตัวเองที่สุด

ที่มา. จาก : <http://hayashikisara.exteen.com/20090802/universal-design-50-4>

ภูมิทัศน์เมือง (Urban Landscape)

ทางลาดหน้าที่ว่าการไปรษณีย์

ทางลาดหน้าร้านอาหาร

ภูมิทัศน์เมือง (Urban Landscape)

ที่มา. จาก : <http://hayashikisara.exteen.com/20090802/universal-design-50-4>

ภูมิทัศน์เมือง (Urban Landscape)

การย้ายสิ่งกีดขวางมาไว้ด้านข้างของทางเท้า ทำให้สามารถเดินได้โดยสะดวก

ภูมิทัศน์เมือง (Urban Landscape)

ทางเท้าที่เรียบและไม่เป็นอุปสรรค มีการเก็บงานให้เรียบร้อยตั้งแต่เริ่มก่อสร้าง

ขอบคุณ

ที่มา. จาก http://www.alltech-tsi.org/ud/mlti/ud_014.htm.